

Prioriteiten VTH-milieu 2024

Rapportage verantwoording

Inleiding

Met deze rapportage geeft ODIJmond verantwoording over de inhaalslag (extra inzet) die de organisatie inzet om de achterstanden op het gebied van milieu VTH taken in te lopen. Hierbij wordt inzicht gegeven in zowel de gepleegde inzet, als welk resultaat dit oplevert. Om ook een beeld te kunnen geven van de milieu impact hebben wij de LSHO-score toegevoegd.

Achtergrond:

In 2024 is vastgesteld dat er over meerdere jaren een achterstand is ontstaan in de uitvoering van de wettelijke en bovenwettelijk milieu VTH taken. De belangrijkste oorzaak is dat door een herijking- en verdringingseffect (zie begrotingswijziging 2025) de opdracht en de daarvoor beschikbare middelen en capaciteit uit balans is geraakt.

Het bestuur van ODIJmond heeft besloten om gedurende drie jaren een inhaalslag te maken om de belangrijkste achterstanden in te lopen. Op basis van dit besluit hebben wij de programmering voor 2024 aangepast en 500 bedrijven geselecteerd die met voorrang zijn gecontroleerd. Dit zal ook in 2025 en 2026 gebeuren. Deze inhaalslag (prioriteiten 2024) is uitgevoerd door de prioriteit voor onze eigen medewerkers te verleggen maar ook door gebruik te maken van het inhuren van externe toezichthouders.

Opbouw rapportage

Middels deze rapportage verantwoorden wij de voortgang van (prioriteiten 2024). Wij presenteren het beeld op totaalniveau maar ook per deelnemer. Daarnaast geven wij een inschatting van de impact en welke vervolgstappen er nodig zijn, bijvoorbeeld; hercontrole of aanpassen vergunningsvoorschriften.

De rapportage heeft de volgende opbouw:

- Uitgangspunten prioritering 2024
- Uitgevoerde controles (per deelnemer & per soort)
- Aantal geconstateerde overtredingen (per deelnemer, per branche, per risico profiel en top 5)
- Achterstanden in beeld
- Conclusie en disclaimer

Uitgangspunten prioritering 2024

Omgevingsdiensten zijn wettelijk verplicht om een ambitieniveau bestuurlijk vast te stellen. In ons beleidskader VTH-milieu 2023-2026, dat op dit moment nog geactualiseerd wordt, is afgestapt van het alleen prognosticeren op basis van type bedrijven. Het bestuurlijk vastgestelde ambitieniveau betreffende controlefrequentie is:

- voormalig type A bedrijven – controle alleen bij melding of klacht of als het valt binnen (inventarisatie)project,
- voormalig type B bedrijven – controle een keer per 4 jaar,
- Voormalig type C bedrijven – controle ieder jaar,

Naast de vastgestelde controlefrequentie baseren wij de frequentie van bedrijfsbezoeken ook op basis van een analyses in het kader van risicogericht (informatie gestuurd en data gedreven) toezicht.

Prioritering 2024

De geselecteerde bedrijven zijn voornamelijk voormalig type C bedrijven (153) waar wij meerjarig niet zijn geweest en voormalig type B bedrijven waar bekend is dat er grotere hoeveelheden brandbare of explosieve stoffen aanwezig zijn. De achterstand bij deze voormalig type B bedrijven is ongeveer 2600 van de in totaal +/- 6000 bedrijven. Vanuit deze controles willen we ook een inzicht opbouwen hoe actueel de vergunningen bij deze bedrijven zijn.

Uitvoering in de praktijk

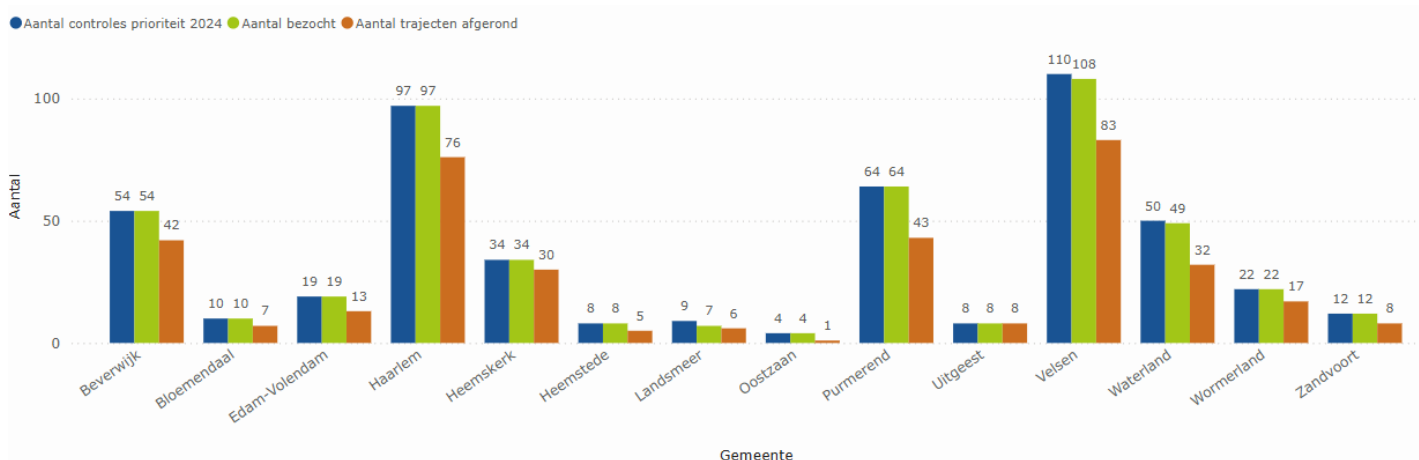
In de praktijk is de gestelde ambitie over meerdere jaren niet gerealiseerd. Er is door de toename van taken bij ODIJmond wel besloten

om meer risicogericht te werken, echter zijn er geen afspraken gemaakt wat dit betekent voor de bestuurlijk vastgestelde ambitieniveaus. Ook is er geen goed inzicht of het risicogericht werken in de praktijk zorgt voor de juiste prioritering in de uitvoering. De sterke klantgerichte focus zorgde ervoor dat 'klantvragen' voorrang krijgen op 'het risico gericht werken'. In de combinatie van een te kleine uitvoeringsorganisatie, focus op klantgerichtheid en een risico & prioriteitenmodel wat nog in ontwikkeling was, sloot de werkelijke inzet in elk geval niet meer aan op het bestuurlijk vastgestelde ambitieniveau. Ook was er tussen deelnemers en dienst en binnen de dienst geen goed zicht meer op waar we stonden.

Preventieve werking toezicht & handhaving

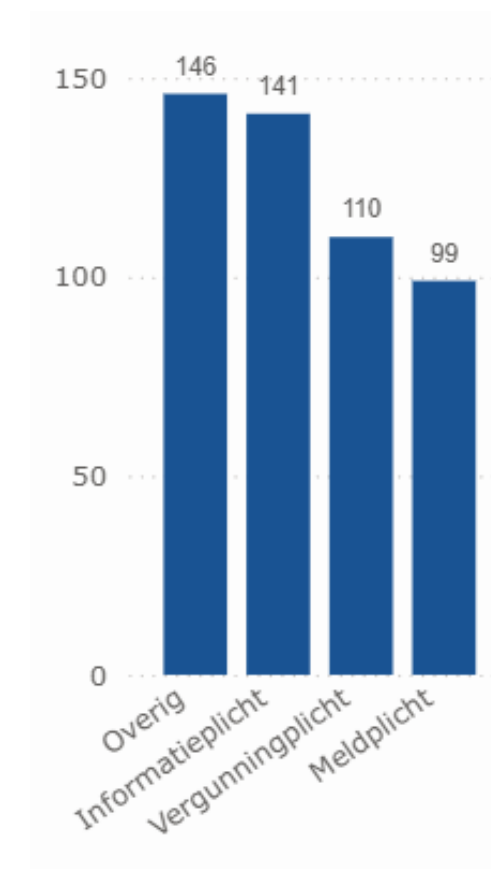
Ook gaat er vanuit het uitvoeren van controles een preventieve werking uit. Doordat ondernemers zich gecontroleerd voelen zijn zij zich bewuster van het feit dat er wetgeving en regels moeten worden nageleefd. Ook dienen bedrijven vanaf een bepaalde omvang wijzigingen in bedrijfsprocessen of uitbreiden van activiteiten actief te melden. Daarbij kan wijziging ook leiden tot andere omvang wat tot de meldplicht leidt. Het valt op dat het aantal meldingen wat ODIJmond ontvangt sterk achter blijft op de landelijke aantallen bij andere omgevingsdiensten, dit kan erop duiden dat ondernemers zich hier onvoldoende van bewust zijn of niet de urgentie voelen.

Alle controles – verdeeld per deelnemer

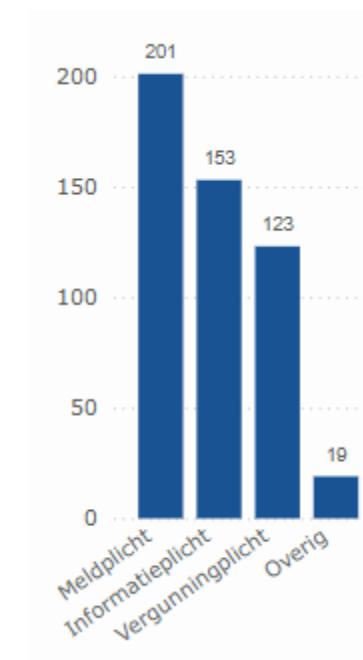
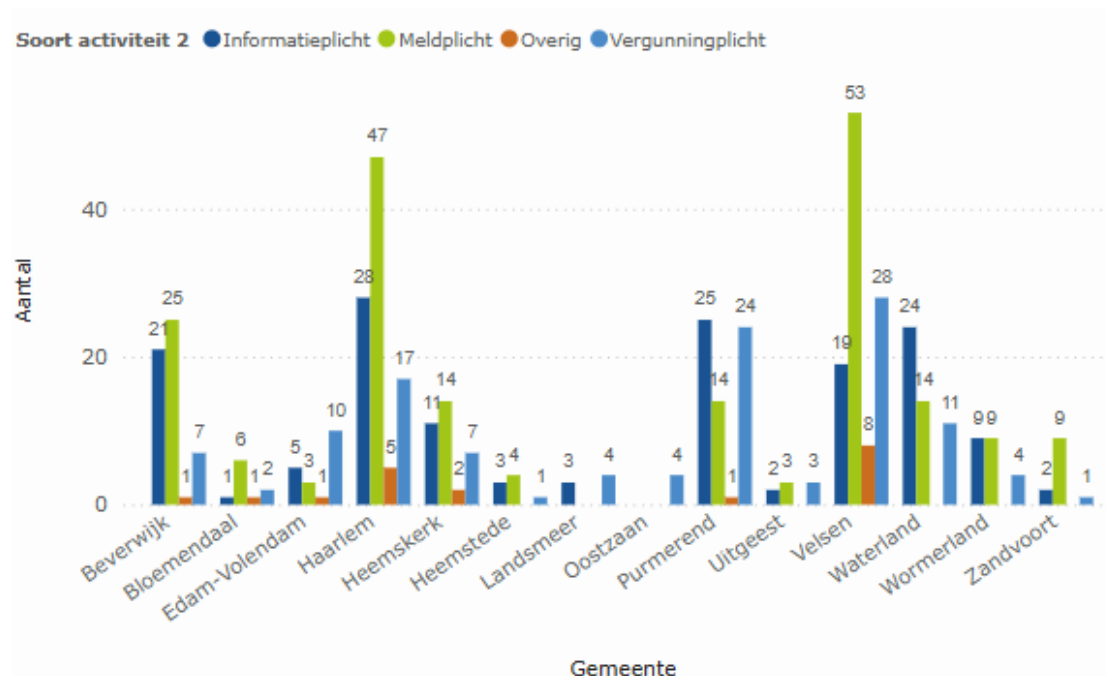

In bovenstaande grafiek zijn: de 500 geplande controles per deelnemer, de 496 uitgevoerde bezoeken en de 371 afgeronde trajecten weergegeven.

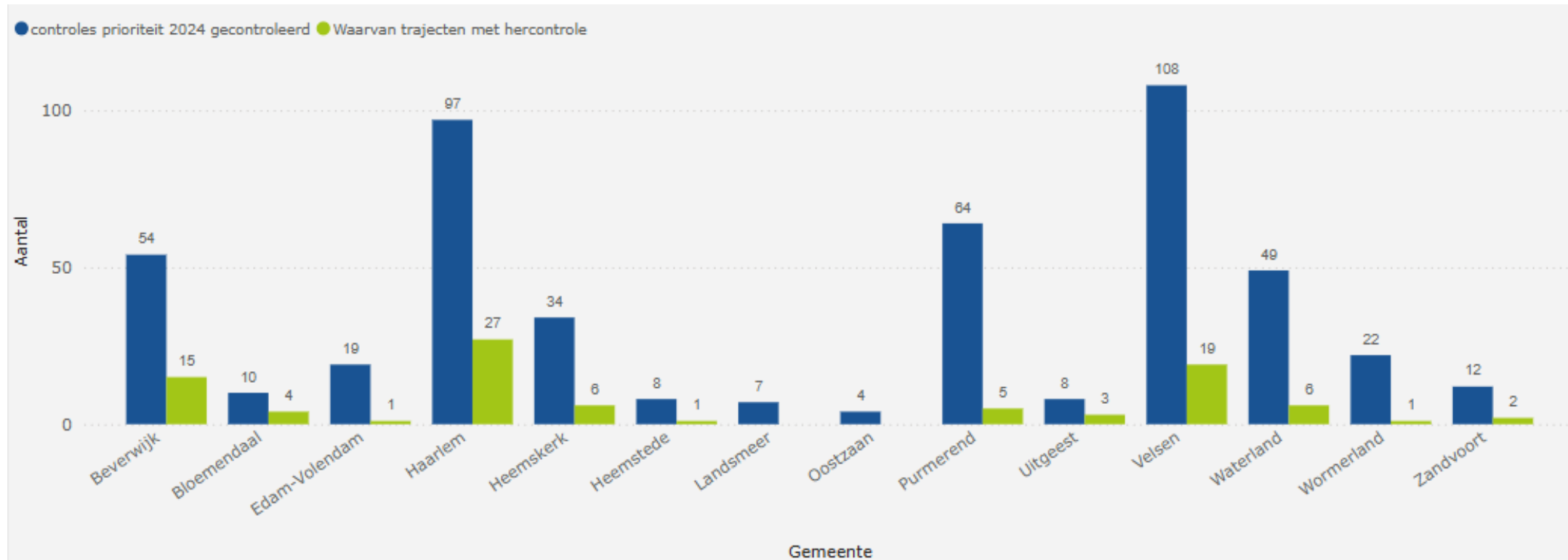
In de rechter grafiek zijn de controles ingedeeld naar bedrijven die vallen onder de meldplicht, de informatieplicht of de vergunningplicht. Om de bedrijven in één van deze categorieën te plaatsen is het noodzakelijk dat in ons bedrijfsbestand bij elke milieubelastende activiteit (mba) is aangegeven welke plicht van toepassing is. De categorie overig bevat die bedrijven waar deze plicht, mede doordat de Omgevingswet 1 januari 2024 in werking is getreden, nog moet worden toegekend aan de mba's.

Type gecontroleerd bedrijf – verdeeld per deelnemer

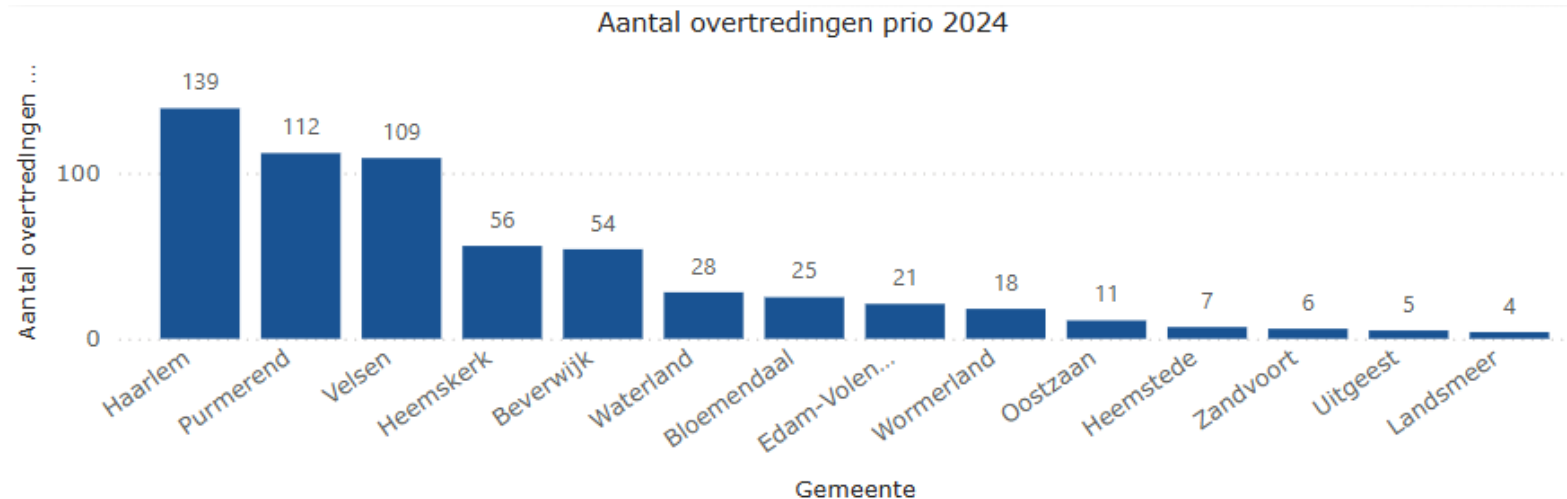
Analyse – prioriteiten 2024

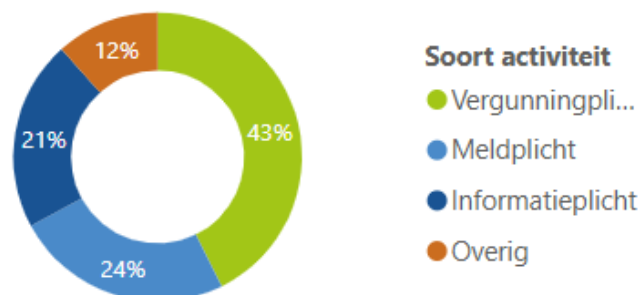
In bovenstaande afbeelding is weergegeven hoeveel van de door ons uitgevoerde controles hebben geleid tot een hercontrole.

In deel twee van deze rapportage gaan wij specifiek in op wat we tijdens deze controles hebben geconstateerd.

Aantal overtredingen per deelnemer

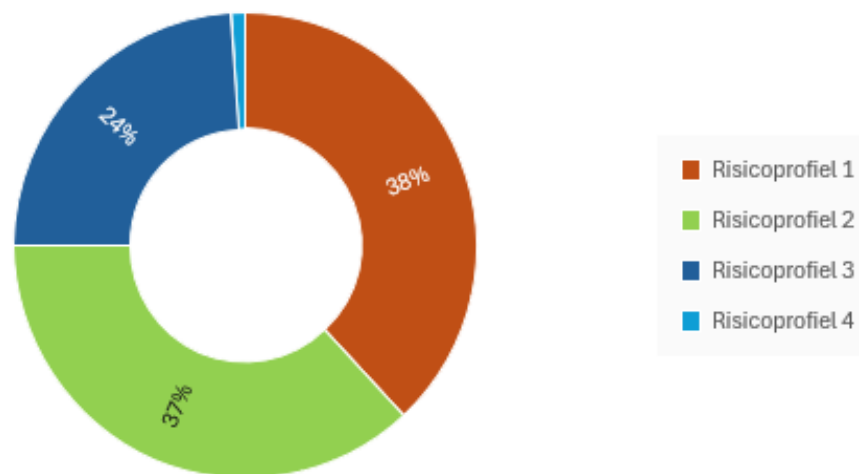

% overtredingen per type bedrijf

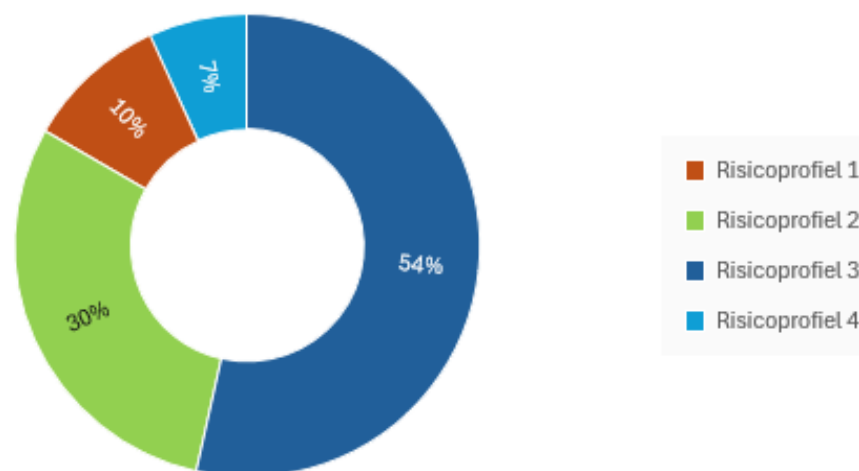

Overtredingen per risicoprofiel

% Overtredingen per LHSO-risicoprofiel, bedrijven zonder vergunningplicht

% Overtredingen per LHSO-risicoprofiel, bedrijven vergunningplicht

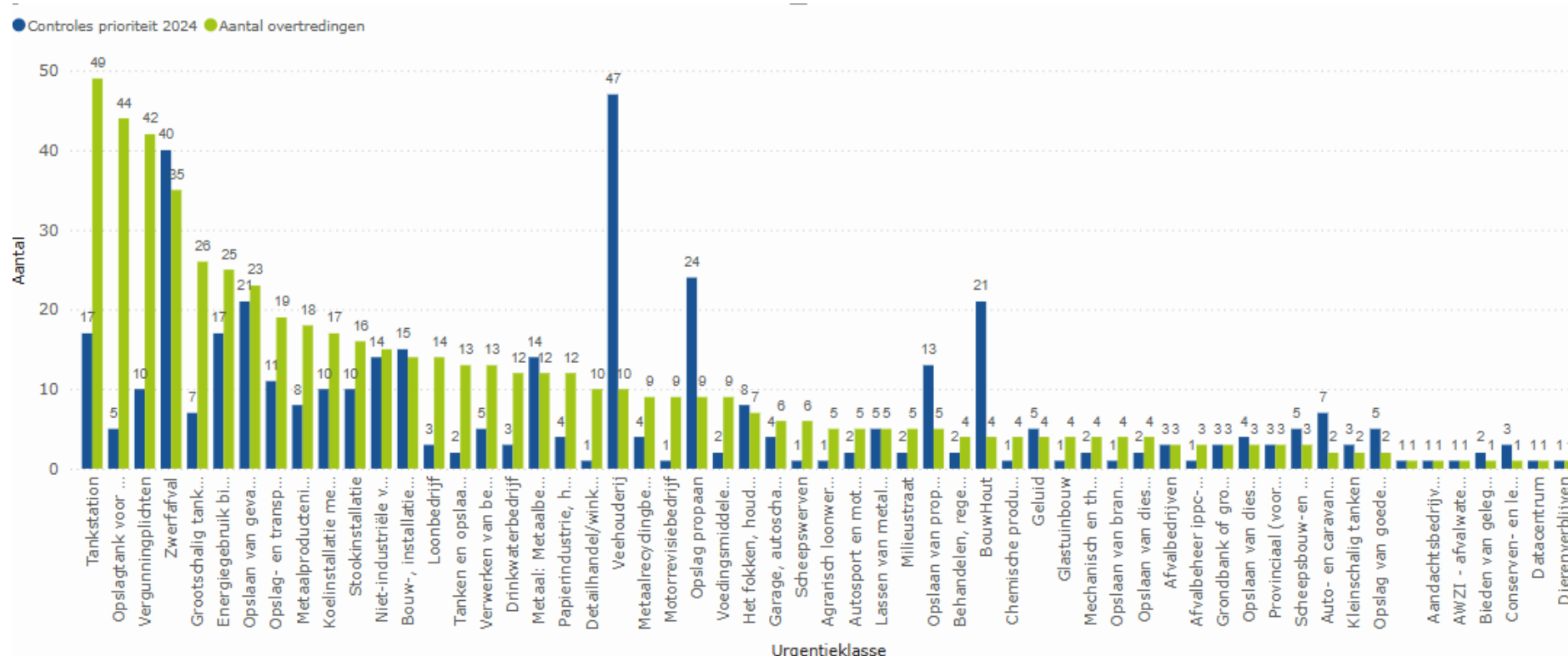
4. Aanzienlijk en/of onomkeerbaar	A4	B4	C4	D4
3. Van belang	A3	B3	C3	D3
2. Beperkt	A2	B2	C2	D2
1. Vrijwel nihil	A1	B1	C1	D1
[gevolgen +/ overtreder +]	A. Goed-willend	B. Onver-schillig	C. Calcu-lerend	D. Notoir/crimineel

Figuur 1 Basisinterventiematrix voor het positioneren van de overtreding naar gevolgen en typering overtreder

Het verschil in percentages tussen vergunningplichtige bedrijven en niet vergunningplichtige wordt veroorzaakt door de milieubelasting van deze bedrijven. Bij vergunningplichtige bedrijven is deze, in bijna alle gevallen, groter en zijn de gevolgen van overtredingen daarom ook meer van belang.

Situaties waarbij de gevolgen aanzienlijk en/of onomkeerbaar zijn komen zowel bij vergunningplichtige als niet vergunningplichtige bedrijven (zeer) weinig voor.

Aantal controles en geconstateerde overtredingen per branche

De uitgevoerde controles en het aantal overtredingen zijn ingedeeld naar branche.

Een controle wordt uitgevoerd bij een specifieke bedrijf. Tijdens een controle kunnen meerdere overtredingen worden geconstateerd.

Top 5 overtredingen

Top 5 aspecten waarop overtredingen zijn geconstateerd:

1. Bodembeschermende maatregelen
2. Gevaarlijke stoffen
3. Stookinstallaties
4. Tankplaatsen
5. koelinstallaties

Prioriteit	Thema's					Hoofdprocessen ²		
	Leefbaarheid			Financiële risico's	Bestuurlijke risico's	VV	T&H	Advies
	Gezondheid	Veiligheid	Duurzaamheid					
ZZS	+	+		+	+	+	+	+
Ondermijning		+		+	+		+	
Afvalstoffen	+			+		+	+	
Afvalwater	+					+	+	
Energiebesparingsplicht	+		+			+	+	
Asbest	+			+	+	+	+	
Luchtkwaliteit	+				+	+	+	+
Klachten	+	+			+		+	
Calamiteiten en incidenten	+	+		+	+		+	
(Verontreinigde) bodemlocaties	+			+	+		+	+

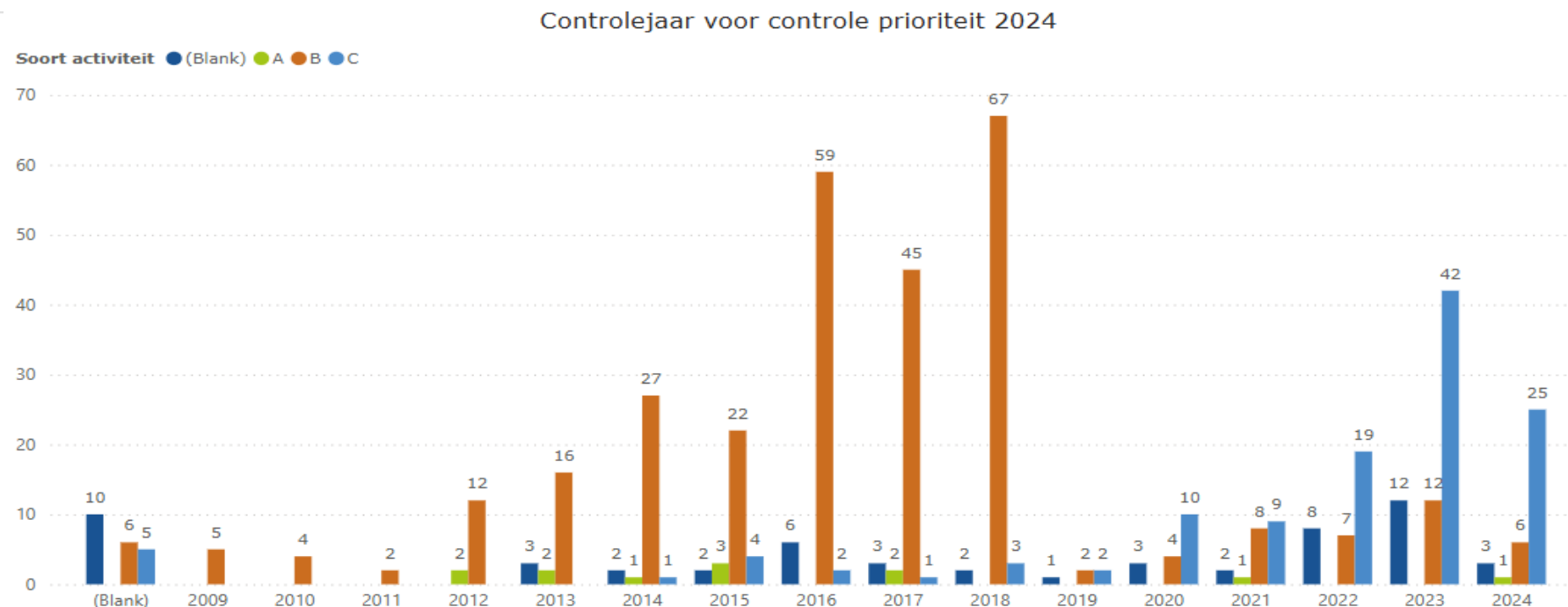
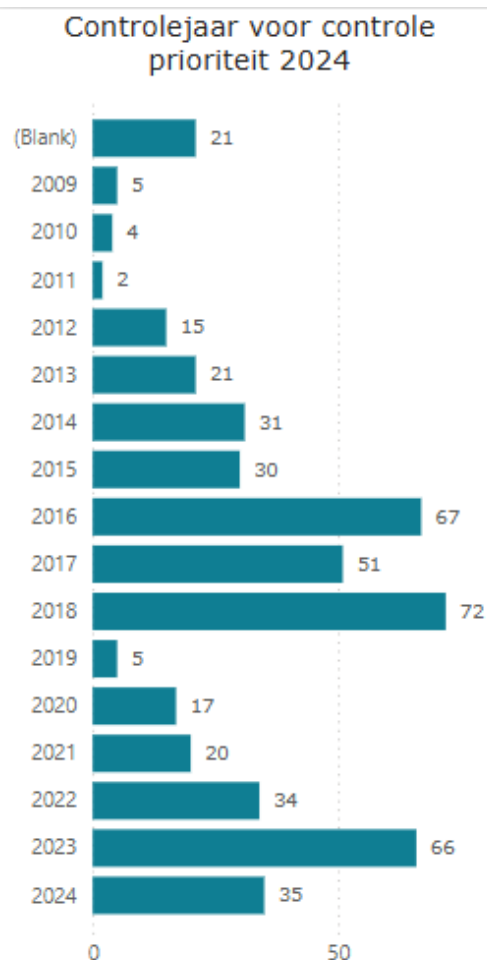
² VV – vergunningverlening, T&H – toezicht en handhaving, Advies – met name ruimtelijke ordening

Deze aspecten wijken niet af van het landelijke beeld. Ook passen zij, naast de prioriteiten die in ons beleidskader staan beschreven (zie bovenstaande afbeelding), binnen het doel van dit kader. Voor dit kader verwijzen wij naar onze website:

<https://www.odijmond.nl/over-ons/rapportages/>

Met frequente controle wordt niet alleen bijgedragen aan het proces T&H maar ook aan VV. Zo draagt frequente controle onder andere bij aan dat bedrijven voldoen aan de meldplicht die zij hebben en dus het doen van die melding.

Achterstand en type bedrijf in beeld

In de grafiek hiernaast is weergegeven in welk jaar de bedrijven, voor de controle in het kader van deze inhaalslag, voor het laatst zijn gecontroleerd.

In de grafiek hierboven is te zien om welk type bedrijf dit dan ging.

Dit beeld laat zien dat de achterstand van de voormalig type B bedrijven grotendeels tussen de 6-8 jaar zit. Daar waar voor deze bedrijven de gewenste cyclus een bezoek van één keer per +/- 4 jaar is.

Ook is te zien dat we bij slechts een klein deel, te weten 42 van de +/- 200 voormalig type C bedrijven, in 2023 aan de jaarlijkse controlefrequentie hebben voldaan. De jaren ervoor lag dit aantal lager.

Conclusie en disclaimer

Uit deze rapportage blijkt dat bij de gecontroleerde bedrijven:

- Het grootste deel van de overtredingen die wij constateerden valt in risicoprofiel 3 van de LHSO. Dit betekent dat de overtreding 'van belang' was. Door de diversiteit aan type bedrijven, branches en de aard van de overtreding hebben we ervoor gekozen de vijf categorieën waarin de meeste overtreding zijn geconstateerd in deze rapportage te vermelden:
 - bodembeschermende maatregelen,
 - gevaarlijke stoffen,
 - stookinstallaties,
 - Tankplaatsen,
 - koelinstallaties.
- Wij hebben met deze inhaalslag inzicht op risico's gekregen, daarop ook inzet gepleegd en waar nodig handhaving ingezet. Als vervolgstap gaan we nu kijken naar de mate waarin de vergunningen bij deze bedrijven voldoende actueel zijn.
- Het grootste deel van de overtredingen die zijn geconstateerd passen in onze prioriteitstelling.
- De top 5 aan overtredingen en het aanpakken daarvan raakt aan de, in ons beleidskader beschreven, inhoudelijke thema's gezondheid, veiligheid, duurzaamheid en daarmee van invloed op de veiligheid en kwaliteit van ons werkgebied.

Deze inhaalslag:

- geeft handvatten en inzichten die wij kunnen inzetten voor het in ons beleidskader genoemde risicogerichte (informatiegestuurd en datagedreven) toezicht,
- draagt bij aan de actualisatie van vergunningen en de actualisatie van het bedrijfsbestand,
- zet een trend die wij in 2025 en verder voortzetten.

Disclaimer:

- Wij willen in deze rapportage ook onder de aandacht brengen dat zich, ondanks dat er afgelopen jaren achterstanden zijn ontstaan, geen grote calamiteiten of incidenten hebben voorgedaan waar het aannemelijk zou zijn dat deze zijn oorsprong vinden in deze achterstand.
- Omdat het uitvoeren en registreren van controles mensenwerk is kunnen er zeer kleine afwijkingen in de getoonde data zitten. Voorbeelden hiervan zijn:
 - kleine overtredingen die tijdens controle direct ongedaan worden gemaakt zijn in enkele gevallen niet geregistreerd als overtreding,
 - voor één overtreding kunnen er meerdere aspecten als overtreding zijn aangemerkt welke een logisch gevolg zijn van de initiële overtreding en daarmee samenvallen tot één overtreding.